

USA pressar Nicaragua

USA sätter press på Nicaragua

Venezuela, Kuba och Nicaragua är de viktigaste målen för USAs omstörtande verksamhet i Latinamerika

Kooperativmedlemmen Eugenio Lagina mäter nyplöckat kaffe på kooperativet El Porvenir. Foto: Becca Renk

‘Vi kämpade redan med 18 % tull i år, jag vet inte hur vi skulle kunna exportera vårt kaffe med 100 % tull?, säger René Gaitán medan vi ser molnen skingras över den hisnande vyn över Nicaraguas landskap. Utsikten från det arbetstagarägda kaffekooperativet El Porvenir sträcker sig från Managuasjön norrut mot gränsen till Honduras, dominerad av den rykande kratern på vulkanen Telica. Gaitán är vice ordförande i kooperativet som består av 51 familjer.

Kooperativet ligger avlägset; dess medlemmar vandrar åtta kilometer för att ta bussen till staden León, en tre timmars resa bort. Men nyheten den 20 oktober om att USA kan komma att införa 100 % tullar på det centralamerikanska landet nådde kooperativet med internetets blixtnabba hastighet på Gaitáns smartphone, som laddas av solpaneler.

En rapport från USA:s handelsrepresentant (USTR) hävdar att den nicaraguanska regeringen bryter mot arbetsrättsliga bestämmelser, bland annat genom att ‘tillåta barnarbete och tvångsarbete, människohandel, förtryck av föreningsfriheten och kollektivförhandlingar?. Washington använder dessa anklagelser för att hota med straffåtgärder, inklusive 100 % tullar på varor som importeras från Nicaragua och upphävande av alla förmåner för Nicaragua från frihandelsavtalet mellan Dominikanska republiken och Centralamerika (CAFTA-DR). Anklagelserna i USTR-rapporten är otydliga: de flesta är kopierade från rapporter från det amerikanska utrikesdepartementet och det amerikanska arbetsdepartementet, som inte anger sina källor, eller från betalda språkrör som Manuel Orozco och Expediente Abierto. Rapporten innehåller inga bevis för att den nicaraguanska regeringen tolererar barnarbete eller tvångsarbete, beskriver charterflyg med migranter som släpps in i landet på turistvisum för 10 dollar som beviljas alla besökare som ‘människohandel? och blandar ihop branschorganisationer med fackföreningar när den beskriver ‘fackliga arresteringar?. De som arresterades i beskrivningen var i själva verket inte fackföreningsledare, utan två ledare för en lobbygrupp för företagare som arresterades för förräderi, bland annat för att ha begärt militära interventioner och planerat terroristhandlingar med finansiering från utländska makter.

Även om källor inom USAs regering som citeras i USTR-rapporten hävdar att den nicaraguanska regeringen inte spårar och publicerar information på ett adekvat sätt, visar sandinistregeringens egna offentligt tillgängliga årsrapporter tydligt på förbättringar inom området arbetsrätt sedan den återtog makten 2007.

Enligt Nicaraguas arbetsmarknadsministerium ökade Nicaragua mellan januari 2007 och december 2023 inspektionerna av barnarbete med 4 600 %, och 70 452 företag undertecknade åtaganden om att inte använda barnarbete och att respektera ungdomars rättigheter. Under samma period bildades 1 636 nya fackföreningar, vilket innebär att det totala antalet arbetstagare som nu är anslutna till fackföreningar uppgår till 1,2 miljoner, eller 38 % av Nicaraguas totala arbetskraft. Arbetsplatsinspektionerna ökade med 300 % och 138 374 kvinnor som arbetade för mindre än minimilönen fick sina löner höjda till minimilönen. Totalt har regeringen hjälpt arbetstagare att framgångsrikt driva in fordringar mot sina arbetsgivare, vilket resulterat i 8,8 miljoner US-dollar i ersättning till arbetstagarna. Det har hållits 3 010 trepartssamtal mellan regeringen, företag och fackföreningar, och minimilönen har ökat med 550 % under 17 år.

Med så många mätbara framsteg i Nicaragua, varför griper USA nu efter halmstrån för att hävda att landet bryter mot arbetslagstiftningen?

Sedan en tid tillbaka har USA bedrivit en hybridkrigföring mot de revolutionära regeringarna i Venezuela, Nicaragua och Kuba. Hittills är USA:s sanktioner mot Nicaragua mer begränsade än mot de andra två länderna, delvis eftersom Nicaraguas deltagande i CAFTA-DR gör det mer komplicerat att införa ensidiga handelsstraff. Faktum är att även den tull på 18 % som infördes på nicaraguanska varor tidigare i år är tveksamt laglig enligt CAFTA-DR-reglerna.

USA fryser tillgångar som tillhör nicaraguanska tjänstemän, inför visumförbud och begränsar US-amerikanska medborgares möjligheter att göra affärer med vissa nicaraguanska enheter, men de kan inte införa fullständiga handelsstraff utan godkännande från de andra fem länderna. För att helt utesluta Nicaragua från CAFTA-DR skulle det krävas samtycke från alla medlemsländer, vilket är osannolikt.

I takt med att USA trappar upp sina attacker mot Venezuela, Nicaragua och Kuba är man angelägen om att öka trycket på Nicaragua och isolera landet från sina centralamerikanska grannländer. För att uppnå detta hoppas USA kunna kringgå de långdragna byråkratiska processerna inom CAFTA-DR och rättsfärdiga omedelbara åtgärder mot Nicaragua med dessa påhittade anklagelser om brott mot arbetstagarnas rättigheter.

USTR:s hot har gjort nicaraguanska kooperativ som El Porvenir oroliga. Kaffe, Nicaraguas största exportvara, försörjer 52 000 familjer och ger 500 000 arbetstillfällen i landet. Under CAFTA-DR har även små producenter kunnat exportera sina produkter ? inklusive kaffe, mejeriprodukter, kött och bönor ? tullfritt till USA. Det 20 år gamla CAFTA-DR var ursprungligen inte utformat för att gynna småbönder eller kooperativ. Liksom det tidigare nordamerikanska frihandelsavtalet (NAFTA) med Mexiko och Kanada, skrevs CAFTA-DR för att oproportionerligt gynna stora USA- företag och påtvingades i praktiken de sydamerikanska länderna av USA.

Nicaragua ratificerade frihandelsavtalet 2005 under den dåvarande presidenten Enrique Bolaños, som var en allierad till USA, i en lagstiftande församling som kontrollerades av hans konstitutionella liberala parti. Valda representanter för partiet Frente Sandinista de Liberación Nacional (FSLN), varav många var fackföreningsledare, röstade mot ratificeringen av handelsavtalet. FSLN-lagstiftarna arbetade dock för att få igenom kompletterande lagstiftning för CAFTA-DR i Nicaragua, som säkerställde att även små producenter och kooperativ skulle få tillgång till fördelarna, inte bara storföretagen.

CAFTA-DR har visserligen ökat Nicaraguas handelsflöden, men de som gynnats mest är småproducenter som har kunnat utnyttja frihandelsavtalet för att få tillgång till långsiktiga inköpsavtal i direkt samarbete med USA- marknaden. Detta har gjort det möjligt för jordbrukare att förhandla fram en kreditkomponent i kontrakten för att investera i att öka värdet på sina produkter. Genom att köpa maskiner för att bearbeta och förpacka sina egna produkter kan jordbrukare och kooperativ undvika mellanhänder, vilket ger större vinster för producenterna.

FSLN återtog makten i Nicaragua 2007, kort efter att CAFTA-DR trädde i kraft, och dess insatser i kombination med fördelarna med CAFTA-DR har vänt utvecklingen för småskalig produktion i landet. Sandinistregimen utformade sin utvecklingsplan för fattigdomsbekämpning i centrum och lanserade program baserade på en trickle-up-ekonomisk filosofi som fokuserade på att stärka landsbygden och den kreativa ekonomins mikro- och småföretag samt kooperativ. Under 18 år har landet arbetat för att förbättra

stabiliteten, kvaliteten och vinstmarginalerna för dem som befinner sig längst ner i produktionskedjan, bland annat genom att utbilda 95 000 jordbrukare årligen, bygga 800 nya center för insamling och bearbetning av kaffe och kakao samt finansiera 19 agroindustriella bearbetningscenter.

Ironiskt nog är det troligt att nordamerikanska konsumenter och företag blir de största förlorarna i ett handelskrig mot Nicaragua. I ett uttalande påpekade det amerikanska National Council of Textile Organizations att Nicaragua ingår i en integrerad leveranskedja värd 1,1 miljarder dollar: kläder som tillverkas i Nicaragua använder komponenter från andra CAFTA-DR-länder, och varorna transporteras fram och tillbaka över landtungan för att tillverka kläder för USA- marknaden. Rådet varnade för att ?en destabilisering av produktionsplattformen USA-CAFTA-DR skulle få allvarliga konsekvenser för arbetstagare i USA och regionen, migration, ekonomisk utveckling samt pågående och framtida investeringar?.

Medan USA- företag i Nicaragua är beroende av den nordamerikanska marknaden, är nicaraguanska företag redo att vända sig mot andra marknader. Under de senaste 18 åren har Nicaragua anammat en strategi för att diversifiera marknaderna, och som ett resultat är landet inte längre enbart beroende av USA för att sälja sina produkter. Under de senaste åren har till exempel Panama passerat USA som den ledande investeraren i landet, och Nicaraguas frihandelsavtal med Kina ledde till en ökning på 218,3 % av exporten till Kina under det första året 2024.

Medan René Gaitan och jag diskuterar strategier för att sälja El Porvenir-kaffe utan att omfattas av 100 % tull, talade Nicaraguas biträdande utrikesminister Valrack Jaentschke 130 km bort i Waswalf, Matagalpa, vid ceremonierna för att markera starten på kaffeskörden. I sitt tal påpekade Jaentschke att USA inte är den enda marknaden för kaffe ? i år kommer Nicaraguas kaffeskörd, värd 1,3 miljarder US-dollar, att exporteras till 55 olika länder. Han tog också upp de straffåtgärder som USA hotar med:

Världen har också skakats av nya ? och gamla! ? former av påtvingade åtgärder inom internationell handel och politik... En typ av hot växer fram ? eller återuppstår, skulle vissa säga ? som inte respekterar någonting eller någon i sin iver att riva ned det internationella system som nationerna har byggt upp under de senaste 80 åren...

Det nicaraguanska folket, som genom hela vår historia har mött alla slags svårigheter, invasioner, klimatpåverkan och politiska hot, har alltid lyckats hantera dem framgångsrikt genom att lita på vår egen styrka och på vårt folks enighet.

Mitt i all denna osäkerhet är en sak säker: Nicaraguas diplomati, ekonomiska politik och orubbliga fokus på fattigdomsbekämpning har skapat en nationell motståndskraft som gör att landet återigen kommer att kunna överlista USA:s intriger.

Becca Renk, AFGJ 251030

(Becca Renk Foster kommer ursprungligen från Idaho, USA. I 25 år har hon bott och arbetat med hållbar samhällsutveckling i Nicaragua)

U.S. Scrambles to Put on Pressure on Nicaragua

Akut orkaninsamling

Svensk-Kubanska Föreningens Medicinkonto är öppet för en akut orkaninsamling- efter den förödande stormen Melissa. Pengar behövs för återuppbyggnad och Kuba är utestängd från krediter, lån och bistånd på grund av blockaden. Varje bidrag är värdefullt. Stort tack!

Insamlingskontot Mediciner för Kuba, märk inbetalningen med "orkan"

pg 23 57 15-0

Swish 123 182 37 72